

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «РОЖЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF ROZHENKO AND OTHERS v. UKRAINE)**

(Заява № 2644/04 та 23 інші заяви)

РІШЕННЯ

*5 червня 2013 року до тексту цього рішення були внесені зміни
відповідно до правила 81 Регламенту Суду*

СТРАСБУРГ

11 квітня 2013 року

*Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним
виправленням.*

У справі «Роженко та інші проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Боштьян М. Зупанчіч (*Bostjan M. Zupancic*), Голова,

Енн Пауер-Форд (*Ann Power-Forde*),

Хелена Єдерблом (*Helena Jaderblom*), судді,

та Стівен Філіпс (*Stephen Phillips*), заступник Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 19 березня 2013 року,

зазначивши, що порушені в заявах юридичні питання є предметом усталеної практики Суду (див. рішення від 15 жовтня 2009 року у справі «Юрій Миколайович Іванов проти України» (*Yuriy Nikolayevich Ivanov v. Ukraine*), заява № 40450/04),

постановляє таке рішення, що було ухвалено в той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу розпочато за 24 заявами, поданими до Суду проти України відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянами України, чії дані наведені у доданих таблицях (далі — заявники).

2. Заявники, які подавали заяви №№ 17176/07 та 48229/07, померли. Від їхнього імені заяви підтримали особи, які мали на це відповідне право — їхні родичі або спадкоємці.

3. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — пан Назар Кульчицький.

4. Заяви, які здебільшого стосуються тривалого невиконання рішень національних судів, ухвалених на користь заявників, у різні дати були направлені Уряду.

5. У різні дати Уряд направив Суду низку односторонніх декларацій з метою вирішення питань щодо невиконання рішень. Уряд просив вилучити ці заяви з реєстру справ відповідно до підпункту «с» пункту 1 статті 37 Конвенції на підставі декларацій. Суд розглянув ці декларації та вирішив відхилити пропозицію Уряду.

ФАКТИ**ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

6. У дати, зазначені в доданих таблицях, національні суди ухвалили рішення, відповідно до яких заявники мають право на різні суми відшкодування або на вчинення певних дій на свою користь. Рішення

набрали законної сили та стали такими, що підлягають виконанню. Однак заявники не домоглись виконання рішень у встановлений строк через неспроможність держави їх виконати.

7. Деякі заявники також подали скарги щодо фактичних та правових питань, не пов'язаних з вищезгаданими питаннями невиконання рішень.

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

8. Враховуючи спільність правового підґрунтя заяв, Суд вважає за необхідне об'єднати їх.

II. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС ЗАЯВНИКІВ У ЗАЯВАХ №17176/07 ТА 48229/07

9. Суд вважає, що спадкоємці або найближчі родичі заявників, які подали заяви №№ 17176/07 та 48229/07 (див. п. 2 вище), мають право продовжити провадження замість заявників (див., з-поміж інших джерел, рішення від 14 грудня 2006 року у справі «*Мионов проти України*» (*Mironov v. Ukraine*), заява № 19916/04, п. 12).

III. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТЕЙ 6 ТА 13 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

10. Заявники скаржились на тривале невиконання рішень, ухвалених на їхню користь, та на відсутність ефективних засобів юридичного захисту щодо цих скарг. Вони, прямо або по суті, посилались на статті 6 та 13 Конвенції та статтю 1 Першого протоколу до Конвенції, які передбачають таке:

Стаття 6

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...».

Стаття 13

«Кожен, чиї права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

Стаття 1 Першого протоколу до Конвенції

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права...

Кожний, чії права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

А. Прийнятність

11. У різні дати Уряд подав зауваження щодо прийнятності заяв, стверджуючи, що скарги заявників були неприйнятними чи частково неприйнятними з різних причин.

12. Заявники не погодились із твердженнями Уряду.

13. Суд зазначає, що подібні заперечення вже були відхилені у кількох його рішеннях (див. рішення від 29 червня 2004 року у справі «*Войтенко проти України*» (*Voitenko v. Ukraine*), заява № 18966/02, пп. 32–35). Таким чином, Суд відхиляє попередні заперечення Уряду та визнає скарги заявників у зв'язку з тривалим невиконанням рішень, ухвалених на їхню користь, прийнятними.

В. Суть

14. Щодо заяви № 11442/04 Уряд зауважив, що права заявника не були порушені, оскільки рішення в цій справі не могло бути виконано, та власність повернута заявнику з огляду на той факт, що після передачі арештованого майна третім приватним особам воно було ними розтрачено.

15. Заявник не погодився.

16. Оскільки на власність заявника було накладено арешт слідчим прокуратури Дніпропетровської області, Суд вважає, що твердження Уряду про те, що відповідне майно було розтрачене третіми особами, не впливає на його відповідальність за існуючу заборгованість. Таким чином, Суд відхиляє заперечення Уряду щодо скарг заявника, викладених у заяві № 11442/04.

17. Суд прийшов до висновку щодо всіх заяв, що рішення, ухвалені на користь заявників, не були виконані своєчасно, відповідальність за що несе держава.

18. Беручи до уваги усталену практику з цього питання (див. згадане вище рішення у справі «*Юрій Миколайович Іванов проти України*» (*Yuriy Nikolayevich Ivanov*), пп. 56–58 та пп. 66–70), Суд вважає, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції у зв'язку з тривалим невиконанням

рішень, ухвалених на користь заявників. Суд також вважає, що мало місце порушення статті 13 Конвенції, оскільки заявники не мали ефективного засобу юридичного захисту, за допомогою якого вони могли б отримати відшкодування шкоди, завданої таким невиконанням.

IV. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

19. Деякі заявники подали інші скарги за Конвенцією, які Суд ретельно розглянув. У світлі всіх наявних матеріалів та настільки, наскільки вони охоплюються його компетенцією, Суд доходить висновку, що вони не виявляють будь-яких ознак порушень прав і свобод, передбачених Конвенцією чи протоколами до неї.

20. Таким чином, ці скарги є явно необґрунтованими та мають бути відхилені відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

V. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

21. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

22. У цій справі, беручи до уваги попереднє рішення по суті (див. рішення від 26 липня 2012 року у справі «Харук та інші проти України» (*Kharuk and Others v. Ukraine*) [Комітет], заява № 703/05 та 115 інших заяв, п. 25), Суд вважає доцільним та справедливим присудити 3000 євро кожному заявнику в заявах, що стосуються невиконання рішень тривалістю більше трьох років (заяви, зведені у таблицю в Додатку 1), та 1500 євро кожному заявнику в інших заявах (заяви, зведені у таблицю в Додатку 2). Зазначені суми є відшкодуванням будь-якої матеріальної і моральної шкоди, а також компенсацією судових витрат.

23. Суд також зазначає, що держава-відповідач повинна виконати рішення, які залишаються невиконаними.

24. Суд вважає за належне призначити пеню виходячи з граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви.

2. *Оголошує* прийнятними скарги заявників за пунктом 1 статті 6, статтею 13 Конвенції та за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції щодо тривалого невиконання рішень, ухвалених на їхню користь, та щодо відсутності ефективних національних засобів юридичного захисту стосовно цих скарг, а решту скарг у заявах — неприйнятними.

3. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

4. *Постановляє*, що було порушення статті 13 Конвенції.

5. *Постановляє*, що:

(а) держава-відповідач має виконати рішення національних судів, ухвалені на користь заявників, які залишаються невиконаними, та сплатити протягом трьох місяців 3000 (три тисячі) євро кожному заявнику або його/її спадкоємцю у заявах, зведених у таблицю в Додатку 1, та 1500 (одна тисяча п'ятсот) євро заявнику в заяві, наведеній у Додатку 2, в якості відшкодування матеріальної та моральної шкоди, а також компенсації судових та інших витрат разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись на ці суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на ці суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 11 квітня 2013 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен ФІЛЛІПС
(*Stephen Phillips*)
Заступник Секретаря

Бошт'ян М. ЗУПАНЧІЧ
(*Bostjan M. Zupancic*)
Голова

ДОДАТОК 1
(невиконання тривалістю понад три роки)

№	№ заяви та дата подання заяви	П. І. Б. заявника, дата народження та місце проживання	Остаточне рішення національного суду
1	2644/04 08/12/2003	РОЖЕНКО Руслан Євгенович, 10/11/1965, м. Київ	12 березня 2003 року, апеляційний суд Київської області
2	11442/04 11/02/2004	КІРЧЕНКО Станіслав Григорович, 02/12/1964, м. Дніпропетровськ	1) 27 червня 2003 року ¹ , Кіровський районний суд м. Дніпропетровська 2) 25 серпня 2003 року, Кіровський районний суд м. Дніпропетровська
3	17410/05 25/04/2005	БАЗЕЛЮК Анатолій Олександрович, 16/05/1949, м. Одеса	28 лютого 2003 року, Суворовський районний суд м. Одеси
4	17176/07 29/03/2007	МИХАЙЛОВ Олександр Павлович, 01/04/1939, м. Красний Луч	1) 01 серпня 2001 року, Краснолуцький міський суд Луганської області 2) 13 (28) травня 2003 року ¹ , Краснолуцький міський суд Луганської області 3) 10 грудня 2003 року, Краснолуцький міський суд Луганської області 4) 4 листопада 2004 року, Краснолуцький міський суд Луганської області 5) 26 травня 2006 року, Краснолуцький міський суд Луганської області
5	42782/07 19/09/2007	СІМУШИН Віталій Миколайович,	23 березня 2005 року, Горезький міський суд Донецької області

		07/12/1958, м. Торез	
6	46001/07 29/09/2007	БЕЗРУК Віктор Васильович, 25/08/1962, м. Торез	23 березня 2005 року, Торезький міський суд Донецької області
7	48229/07 24/10/2007	КАСПЕРОВИЧ Клавдія Іванівна, 14/06/1937, м. Красний Луч	1) 16 січня 2002 року, Краснолуцький міський суд Луганської області 2) 6 жовтня 2005м, Краснолуцький міський суд Луганської області
8	13818/08 05/03/2008	КАРПУХІНА Надія Петрівна, 05/06/1956, сmt. Княгинівка	12 травня 2005 року, Краснолуцький міський суд Луганської області
9	13835/08 05/03/2008	ПЛІТЬОНКИНА Олена Володимирівна, 05/12/1975, м. Вахрушево	27 липня 2005 року, Краснолуцький міський суд Луганської області
10	23406/08 08/05/2008	ГОРБУНОВ Микола Васильович, 08/11/1949, м. Херсон	24 травня 2004 року, Комсомольський районний суд м. Херсона
11	23427/08 21/11/2007	ВИГОВСЬКИЙ Вадим Володимирович, 02/05/1967, м. Миколаїв	15 березня 2006 року, апеляційний суд Миколаївської області
12	30858/09 30/03/2009	ШАМІН Анатолій Павлович, 19/02/1957, м. Макіївка	26 грудня 2007 року, Центрально-Міський районний суд м. Макіївки
13	35901/09 24/06/2009	ПАВИЦЬКА	1) 21 листопада 2007 року, Житомирський окружний

		Тетяна Миколаївна, 06/10/1965, м. Житомир	адміністративний суд 2) 05 жовтня 2007 року, Житомирський окружний адміністративний суд
14	39123/09 09/07/2009	КОСИГІНА Лариса Миколаївна, 15/03/1970, м. Житомир	1) 21 листопада 2007 року, Житомирський окружний адміністративний суд 2) 05 жовтня 2007 року, Житомирський окружний адміністративний суд
15	48131/09 27/08/2009	ЗАГРАНИЧНИЙ Віктор Георгійович, 28/11/1949, смт Іванівка	28 лютого 2002 року, Печерський районний суд м. Києва
16	48596/09 25/08/2009	КРИЖАНІВСЬКИЙ Владислав Вікторович, 14/02/1961, с. Оліївка	1) 21 листопада 2007 року, Житомирський окружний адміністративний суд 2) 05 жовтня 2007 року, Житомирський окружний адміністративний суд
17	50861/09 04/09/2009	БОГДАНЕЦЬ Мотрона Павлівна, 07/11/1914, смт Рокитне	28 квітня 2009 року, Рівненський окружний адміністративний суд
18	14165/10 20/02/2010	ЄВДОКІМОВ Олександр Володимирович, 14/09/1950, м. Харків	26 листопада 2007 року, Фрунзенський районний суд м. Харкова
19	15965/10 01/03/2010	ДОЛИНСЬКИЙ Євген Петрович, 05/11/1947, м. Держинськ	29 листопада 2005 року, Держинський міський суд Донецької області
20	29139/10 10/05/2010	КОВАЛЕНКО Олександр В'ячеславович,	1) 4 листопада 2008 року, Лисичанський міський суд Луганської області 2) 25 листопада 2008 року, Лисичанський міський

		17/11/1964, м. Лисичанськ КОВАЛЕНКО Надія Василівна, 06/12/1959, м. Лисичанськ	Луганської області 3) 20 листопада 2008 року, Лисичанський міський суд Луганської області
21	71869/10 19/11/2010	ФЕДОРЕНКО Галина Опанасівна, 08/09/1951, м. Кременчук	23 січня 2003 року, Крюківський районний суд м. Кременчука
22	74285/10 09/11/2010	ШАПОВАЛОВ Аркадій Іванович, 23/05/1964, м. Кременчук	27 грудня 2001 року, Автозаводський районний суд м. Кременчука
23	5737/11 14/01/2011	ЧАКІР Олександр Давидович, 18/10/1968, м. Старокостянтинів	8 серпня 2007 року, Старокостянтинівський районний суд Хмельницької області

ДОДАТОК 2
(невиконання тривалістю менше трьох років)

№	Заява №, дата внесення	П. І. Б. заявника, дата народження (якщо є відомості)	Остаточне рішення національного суду
24	12022/07 03/03/2007	СЛОБОДЯНЮК Віктор Вікторович, 21/01/1966, м. Нова Каховка	6 жовтня 2006 року, господарський суд Херсонської області